

Naar een competitief Europees landbouwbeleid.

Een 70-tal jonge Europese landbouwers zijn begin februari in Odense te Denemarken samen gekomen om het te hebben over de nieuwe benaderingen van het Europees landbouwbeleid. Gedurende drie dagen hebben jonge Europese landbouwers en specialisten afkomstig uit alle windstreken van de Europese Unie hun gedachten kunnen uitwisselen. De verscheidenheid binnen een Europees landbouwbeleid bleek toch nog groot te zijn. Bovendien stellen we vast dat de marktomstandigheden snel evolueren en dat het beleid daar genoodzaakt dient op in te spelen. Landbouwcommissaris Mariann Fisher Boel was er als de kippen bij om in het kader van de Health Check ook haar visie te delen met ons. Samen met de nationale ondervoorzitter Lucas Van Dessel heb ik er, als nationale voorzitter van Groene Kring, voor gezorgd dat zoveel mogelijk Vlaamse ideeën in de conclusie zijn opgenomen.

Vele Europese marktinstrumenten zijn er gekomen in tijden van voedseltekorten en –overschotten zoals boterbergen en melkplassen. Sommige van deze technieken zijn reeds verleden tijd en andere gaan nog steeds mee zij het dan in een iets of wat gewijzigde vorm. We stellen op korte tijd vast dat de braaklegging op nul wordt gezet en dat de meeste toeslagen worden ontkoppeld van de productie. Er is ook een sterk signaal dat er op wijst dat de melkquota na 2015 ook tot het verleden gaan behoren. We gaan naar een open markt, een vrije markt waarbij competitiviteit een cruciale factor zal worden van de individuele bedrijfsvoering. Hierop hebben we ons gefocust tijdens het CEJA-congres op basis van drie concepten. Wat volgt is een weergave van deze drie scenario's en de standpunten van CEJA. Voor jonge land- en tuinbouwers is het de uitdaging en een kans om een gemeenschappelijk landbouwbeleid te ontwikkelen die rekening houdt met stijgende maatschappelijke verwachtingen en een toegenomen druk op de vrije wereldmarkt.

Drie scenario's

Jack Wilkinson, voorzitter van de wereldboerenbond IFAP, presenteerde een eerste scenario waarbij alle subsidies heel sterk teruggedrongen worden of zelfs volledig verdwijnen. Hij is er van overtuigd dat dit systeem in de toekomst een haalbare kaart is. Merkwaardig is dat heel wat conservatieve landen die bijzonder trouw zijn aan het huidige Europese landbouwbeleid hem wel ergens kunnen volgen in zijn ideeën. Als je in een bepaalde regio niet competitief bent met een bepaald product dan moet je je als landbouwer de vraag durven stellen of je wel goed bezig bent. Zou je dan niet beter overschakelen op een andere sector in de land- en tuinbouw? Met deze uitdagende woorden zette hij ons wel degelijk aan het denken.

Michele Ottati is afdelingshoofd voor de promotie van landbouwproducten binnen het directoraat generaal van de Europese Commissie. Hij ging uit van een gemeenschappelijk landbouwbeleid dat gebaseerd is op de ondersteuning van nicheproducten en de promotie van zeer specifieke producten. Gestaafd met een aantal voorbeelden die op vandaag reeds werken, klonk zijn verhaal iets meer geloofwaardig. Bij de EC is men ervan overtuigd dat via deze weg er niet enkel globale maar ook lokale competitiviteit kan ontstaan. De consumptie van lokaal geproduceerd voedsel wint hier om diverse redenen weer aan belang. Ook met dit systeem voor ogen heeft de EC ons aan het denken gebracht.

Eloi Canon, vertegenwoordiger van de Franse jongerenorganisatie, schetste het derde scenario. Van de eerder conservatieve Fransen zou je verwachten dat wij ons daar direct kunnen bij aansluiten, maar toch dienden we bij de pinken te blijven. Men had het over betere advisering, meer onderzoek en risicomanagement om de productie te optimaliseren. Het verzekeren van gedifferentieerd en gezond voedsel van hoge kwaliteit is onze kernopdracht. Voedselvoorziening mag geen probleem meer vormen in de 21ste eeuw! Milieubescherpende maatregelen die zorgen voor plattelandsgebieden, klimaatsbeleid en biodiversiteit zijn ook onze troeven. Verder duidde Eloi het belang aan van de landbouw in rurale gebieden voor lokale tewerkstelling en economie.

Globalisering en internationale concurrentie

Groene Kring werd hier door diverse landen geprezen voor onze vleesprijzenactie die enkele dagen voor het congres is doorgegaan. Internationale media-aandacht zou je niet direct verwachten van een Groene Kring actie, maar deze keer was het wel raak. Het is niet eerlijk dat Europese bedrijven geconfronteerd worden met bedrijven uit andere lidstaten die niet dezelfde sociale, dierenwelzijns- en gezondheidsnormen hanteren. Onze Europese hoge garantie van veilig en gezond kwalitatief voedsel verdient herkenning in de wereldhandelsorganisatie. Lagere transport- en communicatiekosten, gereduceerde barrières en de toegankelijkheid van technologie maken de competitiviteit tussen de regio's scherper dan ooit tevoren.

Uitdagingen en kansen

Jonge landbouwers wensen te onderstrepen dat we op langere termijn minder afhankelijk wensen te worden van subsidies. Daarvoor is er de noodzaak om verder te gaan met een sterk gemeenschappelijk landbouwbeleid. Een kader schetsen voor de toekomst is belangrijk om jonge landbouwers te motiveren om in de landbouwsector te stappen en te investeren in productiefaciliteiten. Dit dient te leiden tot een continue vernieuwing van de sector met een sterke competitiviteit tot gevolg. Het toekomstig gemeenschappelijk landbouwbeleid moet daarom ook voorzien in voldoende diversificatie. Heel in het bijzonder gaan we meer aandacht moeten vestigen op de diensten en de services die we als landbouwers aan de maatschappij kunnen aanbieden. Maar ook de klimaatsverandering die voor beleidsmakers hot topics zijn geworden, kunnen in het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden opgenomen. Land- en tuinbouw heeft reeds een hele weg afgelegd, maar we kunnen nog iets verder gaan. Het promoten van lokale markten kan vele voedselkilometers vermijden en lokale tewerkstelling bevorderen. Wij, als landbouwsector, willen in de toekomst garant staan voor duurzame ontwikkelingen.

Mogelijkheden en vaardigheden

Heel uitdrukkelijk hebben Europese jonge landbouwers zich uitgesproken om meer samen te werken. Samenwerken tussen landbouwers, onderzoeksinstituten en andere stakeholders. Willen we vermijden dat er op zeer korte termijn mastodontbedrijven ontstaan in Europa dan dienen we ons beter te organiseren. Kleinere professionele familiale bedrijven die samenwerken kunnen ervoor zorgen dat er een betere verdeling komt van de toegevoegde waarde. CEJA stelt voor om een duidelijke strategie te ontwikkelen voor een duurzaam partnerschap met alle actoren van de voedselketen. Met deze doelstelling voor ogen willen we de competitiviteit doen toenemen.

Nieuwe en innovatieve marktinstrumenten moeten op middellange termijn de huidige marktmechanismen kunnen vervangen. Jonge landbouwers wensen actief mee te werken aan een crisis- en risicobeheerssysteem. Dit systeem zou moeten meewerken in het verzekeren van voldoende Europees voedsel met een toenemende interesse voor zowel producent als consument. Heel opvallend is dat CEJA, als Europese landbouworganisatie, ook rekening wenst te houden met de wensen van de consument naast deze van de producent.

CEJA gelooft in de noodzaak van een echte Europees promotiebeleid voor Europese landbouwproducten. Dit is zowel voor de export alsook voor de interne markt. Een label of etiket dat de origine aantoonst van de Europese landbouwproducten behoort tot de mogelijkheden. Dit zou de marktgeoriënteerde benadering van de diversiteit aan producten in de kijker plaatsen. We vinden het niet logisch dat we vandaag pas na heel lang zoeken kunnen zien vanwaar sommige voedingsmiddelen afkomstig zijn. Wij gaan er echt van

uit dat de Europese consument meer en meer bewust bepaalde streekproducten zal kopen. Een algemeen logo 'made in EU' blijft één van onze dromen om te realiseren.

Europese jonge landbouwers vinden het niet fair dat ingevoerd voedsel getransformeerd wordt tot Europees en daarna Europees kan genoemd worden. Vandaar het belang om de oorsprong van voedingsmiddelen mee op het label op te nemen. Ceja wil zelfs verder gaan en dit ook doen voor de ingrediënten die gebruikt zijn voor het tot stand komen van dit voedingsmiddel. Dit kadert in een geheel van doorzichtigheid. Dit is in het voordeel van de producent en de consument.

Een sterkere link tussen het onderzoek, het adviseren en het opleiden van jonge land- en tuinbouwers is noodzakelijk willen we competitief blijven of competitief worden. Het vertalen van theoretische modellen of kleinschalig praktijkonderzoek naar courante landbouwpraktijken is een must voor Europese jonge landbouwers. We moeten vermijden dat hetzelfde onderzoek in vele verschillende Europese landen gedaan wordt. Ook hier is een globale benadering nodig willen we efficiënter omgaan met middelen en mogelijkheden.

Tot slot kwamen we tot de conclusie dat het steeds minder evident wordt om landbouwbedrijven in z'n geheel over te nemen. We moeten systemen uitwerken zodat er voldoende krediet kan gegeven worden aan jonge landbouwers. Het systeem van vestigingssteun dat we in Vlaanderen kennen moet dus zeker behouden worden. We hechten het meest belang aan rentesubsidie, kapitaalpremie en in iets mindere mate aan staatswaarborg.